

SAGSNOTAT

23. JUNI 2009

Vedr.: Idékatalog - uddannelseseffektivitet

UDDANNELSESSTRATEGISK
SEKRETARIAT

Sagsbehandler: Anni Søborg

Baggrund

FIOLSTRÆDE 22
1171 KØBENHAVN K

Universiteterne har indtil 2009 modtaget en mindre færdiggørelsesbonus for alle bachelorstuderende, når de dimitterer. Denne model er ændret fra 2009, således at kun studerende, der færdiggør uddannelsen på normeret tid + 1 år for bachelor og normeret tid for kandidat, udløser færdiggørelsesbonus. Til gengæld er den nye bonus en hel del større. Den politiske hensigt er at tilskynde universiteterne til at få flere studerende igennem på normeret tid. I dette dokument refereres normeret tid fortløbende til som N.

TLF 35322928
DIR 35322928
MOB 28752928

asbe@adm.ku.dk
www.ku.dk

Den nye bonus forventes at udgøre 11 % af de samlede uddannelsesmidler, når ordningen er fuldt implementeret i 2010. Dermed vil der blive tale om en omfordeling mellem universiteterne på ca. 500 mio. kr.

REF: ASBE

På KU er gennemførelsestiden generelt længere end på de fleste andre universiteter. Dette betyder som udgangspunkt, at KU står til at miste midler. En måde at mindske risikoen for nedgang i uddannelsesmidler vil være at forbedre studieeffektiviteten.

I dette notat præsenteres nogle forslag til studieeffektiviseringsinitiativer. Forslagene er indsamlet fra fakulteterne og SAK (KU's Studieadministrative Koordineringsudvalg) og omfatter såvel igangværende som mulige initiativer.

Forskellige dimensioner af initiativ

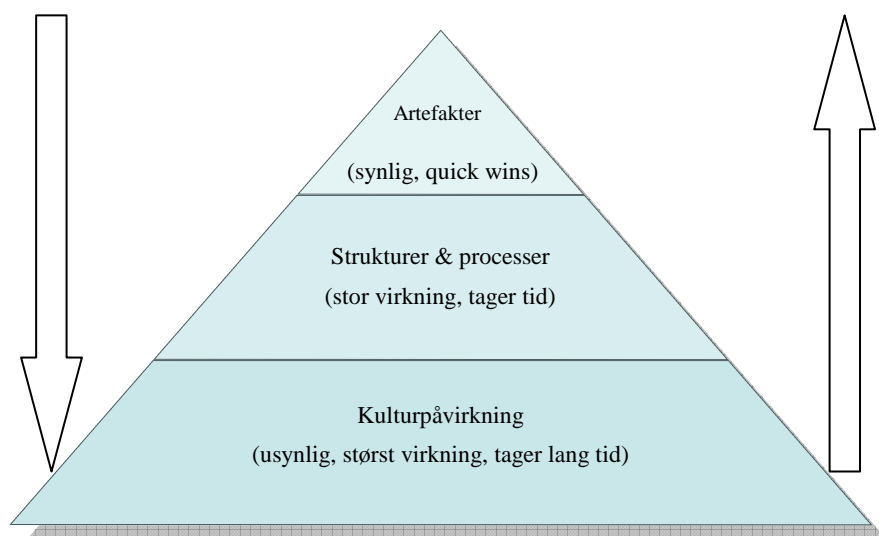
Som det fremgår af figuren nedenfor, har initiativer til styrkelse af uddannelseseffektiviteten flere dimensioner, og de forskellige initiativer kan have

indvirkning på hinanden. Mhp. at kombinere synlige initiativer med en mere grundlæggende ændring af kulturen omkring fokus på gennemførelsestid hos både studerende, undervisere og administration, vurderes det, at KU har brug for initiativer på alle niveauer. Af nedenstående figur fremgår det, at initiativerne kan typificeres som:

Artefakter: *Hurtige, synlige resultater* → *Virkning på kort sigt*

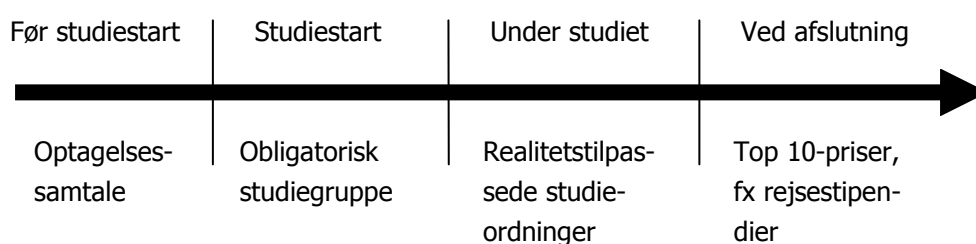
Strukturer & processer: *Større virkning end artefakter* → *Virkning lader vente på sig*

Kulturpåvirkning: *Stor effekt* → *Virkning slår først igennem efter lang tid*

Da hele effektiviseringsøvelsen handler om, at få den enkelte studerende hurtigere igennem, kan tiltagene også ses i et tidsforløb (se figur nedenfor), og man kan arbejde ud fra spørgsmålet om, hvad vi i løbet af studieforløbet kan gøre anderledes for at påvirke gennemførelsestiden. Ved tilrettelæggelse af konkrete initiativer er det hensigtsmæssigt at tænke i begge dimensioner. Ved valg af initiativ er det naturligvis relevant at se på initiativets omkostninger og implementeringsbesvær i forhold til den forventede forbedring.

Eksempler på initiativer i tidsdimension

Forslag til initiativer

- Artefakter
  - Tutorordning hvor ældre studerende coacher studerende på baggrund af gennemgået coachingforløb (evt. meritgivende)
  - Skriftlige uddannelseskontrakter med milepæle
  - Personlige breve til frafaldstruede studerende (hvis nuværende VTU-regler på området ikke opfattes som tilstrækkelige)
  - Håndholdt, løbende og fastlagt vejledning til KA-studerende
  - Arbejdspladser til specialestuderende
  - Effektiv studietid og/eller antal eksamensforsøg fremgår af eksamensbeviset
  - Sponsorerede top 10-priser, fx internationale rejsestipendier til de 10 bedste dimittender på hvert fakultet/uddannelse
  - Tildeling af mentor hvis bacheloruddannelse gennemført på N

- Strukturer & processer
  - Uddannelsens indretning
    - Realitetstilpasning af studieordninger med større overensstemmelse mellem forventet studieaktivitet og ECTS-points
    - Kursusplanlægning med længere tidshorisont så både studerende og undervisere har bedre mulighed for at planlægge indsatsen
    - 'Fast' placering af praktik/voluntør/udvekslingssemester og mindre rigid meritpraksis, både på BA og KA
    - Lade gymnasielærere, der kender målgruppen og gymnasiepensum varetage undervisning på 1. studieår (problematisk ift. forskningsbaseret undervisning)
    - Flere face-to-face aktiviteter
    - Sommerskoler
    - Kursustrimming, dvs. færre aflyste kurser
    - Opstramning af specialekontrakt
    - Stringent håndtering af orlov

- Bedre uddannelse af studievejledere
- Frafaldsanalyse
- Undervisere dygtiggøres i didaktisk undervisningsformidling
- Indre marked med lette tilvalg og tværfaglighed
- Ensartet dispensationspraksis
- Før studiestart
  - Optagelsessamtaler (realistiske forventninger og karrierespektiv)
  - Kun optag af 1. prioritetsansøgere (dette vil kræve en lovændring)
  - Specifikke adgangskrav/adgangsbegrænsning til kandidatuddannelser (problematiske ift. retskravsbachelor)
- Studiestart
  - Obligatoriske/faste studiegrupper
  - BA-studiestartsprojekt over tre semestre: tutorer, institut-, studie- og erhvervsvejledning
  - Studiestartsprogram med vejlednings- og lærermentorordning på 1. studieår
  - KA-uddannelseskontrakt mellem underviser og studerende
  - Forventningsafstemning af undervisningen mellem underviser og studerende
- Under studiet
  - Stringent håndtering af orlov, og mulighed for deltidsorlov
  - Forventningsafstemning ved større skriftlige opgaver
  - Specialeskrivegrupper
  - Elementer af KA-fag på BA, fx projektorienterede forløb
  - Lektiecafé
  - Indførelse i studieteknik, litteratursøgning, opgaveskrivning, informationssøgning, læse- og notatteknik, stresshåndtering, eksamenstilmelding, procesorienteret skrivning, problemformulering, brug af power point

- Obligatoriske 'hjemmeopgaver/afleveringer' for at få bedre føling med eget niveau
- Automatisk tilmelding til obligatoriske fag og eksaminer
- Mulighed for indhentning af ECTS gennem sommerskoler
- Mulighed for hurtigere reeksamen
- Tilbud om vejledningssamtale til studerende, der dumper reeksamen
- Tænkning i større sammenhæng mellem undervisning og eksamen
- Analyse af studerendes opfattelse af det sociale og det faglige i studiestarten (HUM)
- Gode fysiske studiemiljøforhold (HUM)
- Ved afslutning af studiet
  - Optag på KA betinget af N+1
  - Optag på ph.d. betinget af N
- Kulturpåvirkning
  - Etablering af gode, realistiske forventninger og karrierespæktiv (såvel forud for optagelse som tidligt på bachelorstudiet)
  - Forventningsafstemning hos studerende og undervisere om at specialer skal kunne færdiggøres på normeret tid
  - Forventningsafstemning hos studerende og undervisere om at et fuldtidsstudium omfatter 37 timers arbejde om ugen
  - Bedre og løbende feedback fra undervisere til studerende giver bedre føling med studiefremskridt
  - Opfange gode studerende (forskerepirer) tidligt og kanalisere ind i 4+4-ordning. Fremme 4+4 ordningen
  - Mere tilknytning til studiet vil give hurtigere studerende, studiet skal være et arbejde

Hvad er allerede igangsat?

Som nævnt er der allerede igangsat en række aktiviteter, som vil have indflydelse på gennemførelsestiden:

- Oprydning i 'spørgelsesstuderende' (igangsat forår 2008)
- Stramning af studieaktivitetskravene (afdækning af nuværende studieaktivitetskrav er sket i efteråret 2007). Nye, fælles krav vil blive udviklet i forbindelse med implementering af Indre marked
- Indførelse af specialekontrakter
- Harmoniseret skema- og semesterstruktur: Indre marked's retningslinjer er vedtaget og har virkning fra efteråret 2009
- Vejledningsstrategi
- Individuel vejledning af frafaldstruede studerende, der er mere end 12 måneder forsinkede
- Vejledning af særligt udsatte studerende (er under implementering)
- Studiestartsprojekt på humaniora, tre semestre: tutorer, institut-, studie- og erhvervsvejledning
- Analyse af studerendes opfattelse af studiestart på humaniora
- Studiestartsprogram på teologi med vejlednings- og lærermentorordning på 1. studieår
- Forsøg med frafaldsanalyse – brev med frankeret svarkonvolut sendt til ikke-fremmødte studerende
- Lektiecafé i forbindelse med propædeutik – på teologi
- Udarbejdelsen af fælles adjunktpædagogikum er igangsat, det færdiggøres i løbet af 2009
- Kvalitetsudvikling af undervisningsevalueringsformer

Hvordan kommer vi videre?

Da nedbringelse af gennemførelsestiden vil variere fra studie til studie og fra fakultet til fakultet, er det de enkelte fakulteter, som tilrettelægger uddannelserne og udfordringerne. Prioritering og igangsætning af nye initiativer bør derfor tage udgangspunkt i de konkrete uddannelsers udfordringer, men bør alligevel ske koordineret og baseret på en grundig dialog og afvejning af effekten.

Kendetegnende for dette dokument er, at der på tværs af fakulteterne er enighed om, at der på KU skal gøres en fælles indsats for at øge gennemførelse på N.

Barrierer for gennemførelse på N

SIDE 7 AF 7

Nedenstående barrierer identificeres som væsentlige årsager til en lang studietid. Grundet strukturelle ændringer, såsom indførelse af specialekontrakter, er nogle allerede under ændring, mens andre fortsat er væsentlige:

- Forskel på motivation hos studerende optaget på studier med og uden fri adgang
- Manglende overensstemmelse mellem ECTS og reel forventning til indsats
- Manglende fremmøde / manglende tilmelding til kurser
- Blokstrukturen reducerer tid til reflekterende læring
- For lav VIP/STUD ratio til optimal kontakt mellem studerende og undervisere
- Manglende opbakning til studieaktivitetskrav fra både studerende og undervisere
- Ubalance i incitamentstrukturen. Det er kun universitetet, der har incitamenter for at fremme gennemførelsestiden - ikke de studerende
- Studerendes erhvervsarbejde tager tid fra studiet
- Aftagerne må ændre forventning til at overtage studerende, der er færdige på N, og som samtidig har relevante studiejobs eller erhvervs erfaringer
- Vanskeligt for studerende at langtidsplanlægge studiet (pga. manglende fagkatalog)
- Rigid meritpraksis i forbindelse med udlandsophold. Praktik og feltarbejde er studietidsforlængende
- Risiko for aflysning af kurser pga. manglende kritisk masse (gælder særligt små fag)
- Specialekontrakter indgås for sent
- Kandidatspecialer bliver lange og ph.d.-lignende fordi studerende og vejledere gør specialet til et forskningsprojekt
- For upræcis ledelsesinformation og for langsom produktion af interne informationsdata